

Sözleşmesinden gelmeyen ve yüklenicinin de kabulünü içermeyen durumlar hariç, sözleşme bedeli ve yaklaşık maliyetten hareketle, bulunacak bir oranda yeni birim fiyatların tenzilatına tabi tutulmasınının 4734 ve 4735 sayılı kanunlar ile ikincil mevzuatları hükümlerine uygun düşmediğine, – Müteahhit kârı ve genel gider oranınının birim fiyatın analizinde yer alan malzeme, işçilik, makine vs. gibi fiyatın bedelini oluşturan girdilerden biri olduğu hususu dikkate

alınarak bahis konusu işte yeni birim fiyatların; Y.İ.İ.U.Y.'nin 34'üncü ve İdari Şartnamenin 60'ıncı maddesine istinaden yüklenicinin teklifi ekinde verdiği analizler de göz önünde bulundurularak yeni birim fiyatların Y.İ.G.Ş.'nin 23. maddesinde öngörülen usul ve esaslar doğrultusunda müteahhitle birlikte idaresince hazırlanmasının mümkün olduğuna, yapılan toplantıda oy birliği ile karar verilmiştir.

242 YÜKSEK FEN KURULU BAŞKANLIĞI KARAR VE GÖRÜŞLER

Karar Konusu : Fiyat Anlaşmazlığı

Karar No : 2011/3

Karar Tarihi : 02/02/2011

YÜKSEK FEN KURULU KARARI

- GİRİŞ ... tarafından 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ihale edilerek birim fiyat sözleşmeye bağlanan “ ... Çevre Yolu Toprak Tesviye, Sanat Yapıları ve Üst Yapı İşleri” yapım işi ile ilgili olarak ortaya çıkan fiyat anlaşmazlığı üzerine uygulamaya ilişkin görüşümüzün bildirilmesi istemine ilişkindir.
- II- KONU ... nün ... sayılı yazısında özetle; “ ... Çevre Yolu Toprak Tesviye, Sanat Yapıları ve Üst Yapı İşleri” yapım işinin 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre ihale edilerek 29.08.2007 tarihinde birim fiyat sözleşmeye bağlandığı, Daha sonra, projenin revize edilme zorunluluğunun ortaya çıktığını ve revize edilen proje kapsamında “1- Poz no: Özel-3: Poliropilen Örgülü Geotekstil Donatı Malzemesi Temini ve Yerine Döşenmesi 40/40 kn/m2 (İşçilik Dahil), 2- Poz no: Özel-4: Poliropilen Örgülü Geotekstil Donatı Malzemesi Temini ve Yerine Döşenmesi 60/60 kn/m2 (İşçilik Dahil)”, 3- Poz no: Özel-5:Geotekstil Donatılı Duvar Yapılması İçin Fugalı Beton Blok Temini (İşçilik Dahil) imalat kalemlerinin yaptırılması gereğinin ortaya çıktığını, ancak, sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde fiyatları bulunmaması nedeniyle bu imalatlara ait birim fiyatlarının hazırlanmasının icap ettiğini ve yüklenici ile müşterek hazırlanması sırasında aralarında uyuşmazlığın oluşması üzerine “anlaşmazlık tutanağı”nın düzenlendiği vurgulanarak görüşümüzün bildirilmesi talep edilmektedir.
- III- İNCELEME Konu Kurulumuzca, gönderilen bilgi ve belgeler çerçevesinde incelenmiştir. İdaresi tarafından yapılması zorunlu görülen 3 kalem imalata ait yeni birim fiyatlar, idaresinde veya diğer idarelerde bulunmaması üzerine, Ticaret ve Sanayi Odasınca onaylanmış yerel rayiçler dikkate alınarak fiyat analizlerinin hazırlandığı, Yapım İşleri Genel şartnamesi 23. madde kapsamında, yüklenicinin birim fiyatların tespitinde

kullanarak teklifinin ekinde idareye verdiği ve yeni iş kalemi ile benzerlik gösteren iş kalemine ait analizlerle kıyaslama yapıldığı, buna göre ihale aşamasında hazırlanan yaklaşık maliyet cetvelinde bulunan 7510/1A poz nolu prekast beton cephe panelleri yapılması ve montajı iş kalemi idaresince benzer iş olarak değerlendirildiği, 7510/1A poz nolu birim fiyatın keşif bedeli ile yüklenicinin teklif ettiği bedel oranlanarak bulunan bir oranda tenzilat uygulanarak yeni birim fiyatların tespit edildiği, bunun üzerine yüklenicinin yeni birim fiyatların belirtilen şekilde tenzilatı tabi tutulamayacağını belirterek fiyatlara itiraz etmesi üzerine anlaşmazlık tutanağının düzenlendiği idaresi yazısından anlaşılmaktadır. Bahis konusu işin ihale edildiği tarihte yürürlükte bulunan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliđi (Y.İ.İ.U.Y.)'nin istenecek belgeler başlıklı 34'üncü maddesinde; "Ayrıca, aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesinde ve sözleşmenin uygulanması aşamasında kullanılmak üzere, isteklilerden tekliflerinin ekinde; ..... teklif birim fiyatlı işlerde ise, teklif edilen fiyatlara ilişkin idarenin tanımladığı yapım şartlarına uygun analizler istenebilir." Hükmüne istinaden, idaresi tarafından idari şartnamenin teklif analizler başlıklı 60'ıncı maddesinde; "İstekliler, birim fiyat teklif mektubunda teklif birim fiyatı oluşturan tüm iş kalemleri için ayrı ayrı olmak üzere alt bileşenleri (malzeme, işçilik, makine giderleri, amortisman, müteahhit kârı ve genel masraflar vb.) ile birlikte detaylı analizi teklif mektubu ekinde İdareye sunmak zorundadır." şeklinde düzenleme yapılmıştır. Yeni birim fiyatların tespitine ilişkin sözleşmesi eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (Y.İ.G.Ş.)'nin 23. Maddesinde; "Madde 23- a) Doğal afet sebebiyle ön veya kesin proje üzerinden sözleşmeye bağlanan işler ile işin yapımı sırasında arazi ve zemin etütleri gerektirmesi sebebiyle kesin proje üzerinden

sözleşmeye bağlanan işlerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği, ancak birim fiyat teklif cetvelinde fiyatı bulunmayan yeni iş kalemlerinin bedelleri, b) Bu şartnamenin 22 nci maddesine göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, Yüklenici ile birlikte aşağıdaki usuller çerçevesinde tespit edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yükleniciye ödenir. Yeni birim fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki analizlerden biri kullanılır: a) Yüklenicinin birim fiyatların tespitinde kullanarak teklifinin ekinde idareye verdiği ve yeni iş kalemi ile benzerlik gösteren iş kalemlerine ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler. b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine benzerlik gösteren iş kalemlerine ait analizler. c) Yeni iş kaleminin yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek malzeme miktarları ile işçi ve makinelerin çalışma saatleri esas alınarak oluşturulacak analizler. İşin niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri uygulanır : 1) Yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler. 2) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler. 3) İdarenin veya diğer idarelerin sözleşmeye bağladığı benzer yapım işlerinde ortaya çıkan fiyatlar 4) İdarece kabul edilmek şartı ile uygulama ayına ait Ticaret ve/veya Sanayi Odasınınca onaylanmış yerel rayiçleri. Yeni birim fiyat yüklenici ile birlikte yukarıda belirtilen usullerden biri ile tespit edilerek düzenlenen tutanak idarenin onayına sunulur ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olur. Yeni birim fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşmazlık ise, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenlenir ve anlaşmazlık idare tarafından on gün içerisinde Bayındırlık Kuruluna intikal ettirilir. Bayındırlık Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulü zorunludur. Yüklenici, birim fiyat uyuşmazlığı

hakkındaki Bayındırlık Kurulunun kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorundadır.”

- Hükümü mevcut olup, yeni birim fiyatların bu maddede belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda tespit edilmesi gerekli olmaktadır. Diğer taraftan, 4734 ve 4735 sayılı kanunlar ile ikincil mevzuatları ve birim fiyat tip sözleşmeleri hükümlerinde; sözleşmede yer almayan ve sonradan yapılmasına gerek bulunan imalat kalemlerine ait yeni birim fiyatların belirlenmesi sırasında, sözleşme bedeli ve yaklaşık maliyet arasındaki farktan hareketle bulunacak bir oranda, fiyatların tenzilatata tabi tutulacağına dair bir husus yer almadığı, dolayısıyla sözleşmesinden gelmeyen ve yüklenicinin kabulünü içermeyen durumlar hariç Sözleşme bedeli ve yaklaşık maliyetten hareketle, bulunacak bir oranda yeni birim fiyatların tenzilatata tabi tutulması 4734 ve 4735 sayılı kanunlar ile ikincil mevzuatları hükümlerine uygun düşmemektedir. Bunların yanı sıra, yaklaşık maliyet ihale öncesi idaresi tarafından hazırlanan ve isteklinin hukuken bilgi sahibi olması mümkün olmayan gizli bir belge olduğu ayrıca, sözleşmenin eki de olmadığı hususları göz önünde bulundurulduğunda sözleşme ekleri gibi yükleniciyi bağlayıcı bir yönü de bulunmamaktadır. Ayrıca, bilindiği üzere birim fiyatlar ile bu birim fiyatın bedelinin hangi girdilere dayalı olarak belirlendiğini ortaya koyan analizi birbirlerinin ayrılmaz parçası olup, analizlerdeki müteahhit kârı ve genel giderler oranı da, işçilik, malzeme, makine, vs. gibi birim fiyatın bedelini belirleyen girdilerin birini oluşturduğu hususunun yeni birim fiyatların tespitinde dikkate alınması önemli bulunmaktadır. Belirtilen tüm bu hususlar birlikte göz önünde bulundurulduğunda; müteahhit kârı ve genel gider oranının işçilik, malzeme, makine vs. gibi birim fiyatın bedelini belirleyen girdilerden birini oluşturduğu hususu dikkate alınarak, yeni birim fiyatların; Y.İ.İ.U.Y.’nin 34’üncü maddesi

ile idari şartnamenin 60'ıncı maddesinde belirtilen hususlar çerçevesinde ve sözleşmesi eki Y.İ.G.Ş.'nin 23'üncü maddesinde öngörülen usul ve esaslar doğrultusunda müteahhitle birlikte tespit edilmesi gerekli olmaktadır.

IV- KARAR Konu, ön bölümlerde belirtildiği üzere detaylı olarak incelenmiş olup, buna göre; – Sözleşmesinden gelmeyen ve yüklenicinin de kabulünü içermeyen durumlar hariç, sözleşme bedeli ve yaklaşık maliyetten hareketle, bulunacak bir oranda yeni birim fiyatların tenzilata tabi tutulmasınının 4734 ve 4735 sayılı kanunlar ile ikincil mevzuatları hükümlerine uygun düşmediğine, – Müteahhit kârı ve genel gider oranınının birim fiyatın analizinde yer alan malzeme, işçilik, makine vs. gibi fiyatın bedelini oluşturan girdilerden biri olduğu hususu dikkate alınarak bahis konusu işte yeni birim fiyatların; Y.İ.İ.U.Y.'nin 34'üncü ve İdari Şartnamenin 60'ıncı maddesine istinaden yüklenicinin teklifi ekinde verdiği analizler de göz önünde bulundurularak yeni birim fiyatların Y.İ.G.Ş.'nin 23. maddesinde öngörülen usul ve esaslar doğrultusunda müteahhitle birlikte idaresince hazırlanmasınının mümkün olduğuna, 02/02/2011 tarihinde yapılan toplantıda oy birliği ile karar verilmiştir.